

lovene bleve indførte. Den samme Erfaring har jeg gjort fra England; den nævnte Brochure og Eignende tillægger man ingen Betydning der, og der er ingen Jurist der af større Anseelse, som vil tage Ordet for at afflatte Juryer. Det er den ene Side af Sagen, det er den Baggrund, som Nævningeinstitutionen ikke kan undvære, men saa er det Opgaven for Juristerne at paavise, at Nævningeinstitutionen har en fornuftig Rolle i Retspleien; — den maa ikke være til Skade, thi da kunde man sige, at det Hele var en Fordom. Det er altsaa Juristernes egentlige Opgave at paavise, at Nævningeinstitutionen har et fornuftigt Niemend i selve Retspleien, at den undergivne Omstændigheder kan give Bidrag af Værd, og at den, selv om der er Ulemper derved, dog indrettes saaledes, at den i processuel Henseende ikke kommer — idetmindste ikke regelmæssig — til at gjøre Skade. Jeg paastaar, at Udtastet har løst denne Opgave, men jeg erkjender, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) ikke egentlig har angrebet selve Tanken om Lægmands Deltagelse navnlig i Strafferetspleien, men snarere den Form, som Nævningeinstitutionen har faaet, den udtalte han sig imod. Men jeg vil supponere, at, hvis den paagjældende Badenfer var bleven spurgt, om han hellere vilde have Schöffengerichte, Meddomsmænd, vilde han have svaret et kategorisk: Nei. So mere man har fulgt den Kampagne, der foregik i Tydskland for Schøffen og mod Nævninger, desto mere faar man det Indtryk, at den i Resultatet er fuldstændig mislykket. Intet havde været lettere end at faae Meddomsmænd istedetfor Nævninger, hvis man vilde have havt det. Der var ganske vist Veteraner i Strafferetsvidenskabens saasom Zacharia, der særlig med Hensyn til Lægmands Deltagelse gjorde et Omsving, der var ved Siden deraf ogsaa yngre og ansete Hedsproer som Binding i Leipzig, der kjæmpede for den samme Sag, og fra Regeringens Side blev der gjort alt Muligt for at vække Interesse derfor; man forsmaaede ikke saadanne Argumenter som det, at Nævninger og Juryer havde man faaet fra Frankrig, og at man skulde oplive den gamle nationale Institution, Schöffengerichte, men det saldt fuldstændig og med Glæde. Dette er en Kjendsgjerning, som for mig er af megen Betydning; jeg tror ikke, det er fornuftigt at skifte Form paa denne Maade. Det er jo klart, at, hvis man vil have Meddomsmænd og ikke vil opgve de Goder, som Udtastet mener at have opnaaet ved Nævninger, saa maa man med Hensyn til Afstemningen sondre imellem Lægmandene og de retslærde Dommere, thi ellers vilde man i det ene Element faae et absolut Supremati, nemlig i det Element, som havde Majoriteten. Det vil jo let ses, at det ikke lader sig gjøre, saaledes som det er slet ved Rigsrettsloven, at ordne Elementerne i et juridisk og et politisk Element, der ere lige store. Det er jo

heller ikke dette, som man har tænkt paa, da man arbejdede for at indføre Meddomsmænd i Tydskland, idet man der vilde forstærke Lægmandselementet i en langt høiere Grad og give det et stort Supremati, men desuden vilde det jo heller ikke være Nok, thi det behøvedes jo blot, at En fra den ene Leir gik over i den anden, for at de Andre kunde blive overstemte, og saa vilde vi jo ikke have opnaaet det, som det netop ved denne Ordning er Tanken at opnaa, nemlig at der hos den ene Part skulde være en Garanti imod Bildfarelser eller Overstridelser fra den anden Side. Man maatte da indføre det, som man har kaldet Kurieafstemning, hvilket vil sige, at hver Part skal stemme for sig indenfor sit eget Omraade, ja, man kunde med andre Ord gjerne — men saa vilde det blive noget ganske Andet, end hvad man har tænkt paa i Tydskland — indføre Meddommere og alt det Samme, som her er indført for Nævninger undtagen det, at Nævningerne efter Forslaget raadslaa for sig selv, medens de da skulde raadslaa i Fællesskab med de retslærde Dommere. Det vilde blive Forfsjellen, naar man ikke vilde opgve andre Goder; men det er denne Raadslagning i Fællesskab, som jeg ligesom det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (H. Nielsen) ikke tror paa. Jeg tror, at der er to Misligheder ved den. Den ene er den, at man ikke — om end ikke af den Grund, som det ærede Medlem fremsørte, saa dog af andre Grunde — vil faae den egentlig sande Mening frem af Lægdommerne, idet de i mange Tilfælde ville følge den Afgjørelse, hvortil de retslærde Dommere kunne komme langt hurtigere. Naar denne Afgjørelse bliver forelagt dem, ville de slutte sig til den, ganske vist i Overbevisningen om, at den er rigtig, men de ville dog ikke være nødsagede til, maaste gjennem en langsom og vanskelig Overveelse, at kæmpe sig til denne Overbevisning; men selv om dette nu kunde overvindes, saa er der dog ogsaa noget Andet at tage i Betragtning, og det er Tilliden udenfor. Naar man har villet indføre Lægmandselementet, saa er det, fordi man har villet tilføre Retspleien og dens Udførelse et Tillæg af Anseelse, Troværdighed, Tillid og Betydning. Her er det, at jeg tror, at det væsentligst kommer til at storte, thi man vil ikke udenfor tro paa, at Lægmandene have medvirket væsentlig til Dommen, naar de komme til at sidde sammen med de retslærde Dommere. Det maa ske mere formelt, og det er jo egentlig kun dette, den formelle Anordning som Nævningeinstitutionen tilfigter. Det maa ske i bestemte Former med en bestemt Retsbelæring under Ansvar og ikke indenfor fire Vægge. Derfor har denne Retsbelæring en saa uhyre stor Betydning, hvilket den ogsaa har havt for hele Retsudviklingen i England. Den bestemte Formulering af Afstemningen maa naturligvis stilles saaledes, at Nævningerne ikke kunne tage feil med Hensyn